

Հրէաներն միակ ժողովուրդն են եղած որուն լայտնութիւնն մը չնորդու ած է :

Հ. — Հրէաներն ուրեմն աշխարհիս միակ բարոյական ժողովուրդն էին :

Պ. — Բնաւ կրթեք . Յոյները որ Յայտնութիւն չունէին, հութեան ամենէն յառաջացիալ ժողովուրդն էին :

Հ. — Ի՞նչ կը նշանակէ այս իրողութիւնը :

Պ. — Թէ բարոյականը անկափ է ո եւ է Յայտնութիւն :

Հ. — Լաւու է քարոզել թէ ո եւ է բարոյական անկարելի է առանց Յայտնութեան :

Պ. — Լաւ չէ . Նախ՝ որովհետեւ ձշարիտ չէ, եւ երկրորդ՝ որովհետեւ մարդիկ՝ Յայտնութեան մասին իրենց հաւատքը կորմանցելով՝ Բարիին վրայ իրենց հաւատքն ալ պիտի կորմանցին :

Հ. — Ի՞նչպէս կրնանք տեւական դարձնել մեր հաւատքը Բարիին վրայ :

Պ. — Այսկեզ ու գործելով Բարին ինք իրեն համար :

Հ. — Լաւ վարուելու համար ուրիշ ի՞նչ պատճառներ կան :

Պ. — Ամենն ուժեղ պատճառները առոնք են որ յառաջ կուգան պահանջկոտ ինքնայտգանքէ մը, յետոյ՝ այլասիրական մղումը եւ պարտականութեան զգացումը :

Հ. — Ի՞նչ ըսել է « պարտականութեան զգացում » :

Պ. — Այն զգացումը թէ պարտինք կատարել այնպիսի գործերը որ կեանքը աւելի ներուժ կը դարձնեն կամ զայն գեղեցիկ կը կացուցանեն, եւ խորչիլ այն գործերէն որ իրենց հետ կը բերն ամօթք, թշուառութիւնը եւ չարիքը :

Հ. — Միշտ հանձելք բան մին է պարտականութիւնը կատարել :

Պ. — Հին կրօնները կը քարոզեն թէ պարտականութիւնը « խաչ » մին է, եւ թէ բարի ոլլալու համար պէտք է որ մնիք մնիզ զոհնենք :

Հ. — Ի՞նչ է այդպիսի քարոզութեան մը հետեւանքը :

Պ. — Թէ մարդիկ կը վախան բարի մարդու պէս ապրելէ եւ թէ իրենց միտքը այդպիսի կեանքի մը գաղափարը կը ցւորդէ տիրութեան եւ կեչեման գաղափարներու :

Հ. — Դեռ ուրիշ ի՞նչ :

Պ. — Թէ այդ բարոյութիւնը կարծել կուտայ որ միայն չարերը երջանիկ կ'ըլլան աշխարհիս մէջ :

Հ. — Ո՞րն է պարտականութեան ճրշդ յղացումը :

Պ. — Թէ ան « խաչ » մը կամ ինքնազնութիւն մը չէ, այլ ներդաշնակութիւն, գեղեցկութիւն եւ հրճուանք : Այն ասին միայն ինքնինքնիս զոհած եւ կեանքենիս « խաչ » մը դարձուցած կ'ըլլանք երբ մարմույ եւ մոքի օրէնքներուն չենք հնազանդիք :

Մ. ՄԱՆԿԱԾԱՐԵԱՆ

ՄԵԽԱՆՈՒՄԸՆԵՐ

Կարգաւ նաւեր կը մեկնին
Դէպ ի ծովերն ինուաոր,
Ու կը թողլւն ետենին
Շուխի ամպեր նըրբուր :

Նաւահանգիստն առանձին
Կը մըտըտայ սըգաւոր .
Ու նաւերը որ գացին
Ա՛լ չմն դաւնար ծոցն անոր :

Դէպ ի վիհերն արցունքի
Խմ երազներս շուտ փախան
Ցուշ մը թողլով անհոգի :

Ու, ցաւերու մենարան .
Չուր կըսպասէ սիբուր յար
Երազներու որ չեն գար :

ՎԱՀԱՆ ՄԱՆԵԶԵԱՆ

